

Analýza dopadů novely §47 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů na dopravní nehodovost z pohledu Policie ČR

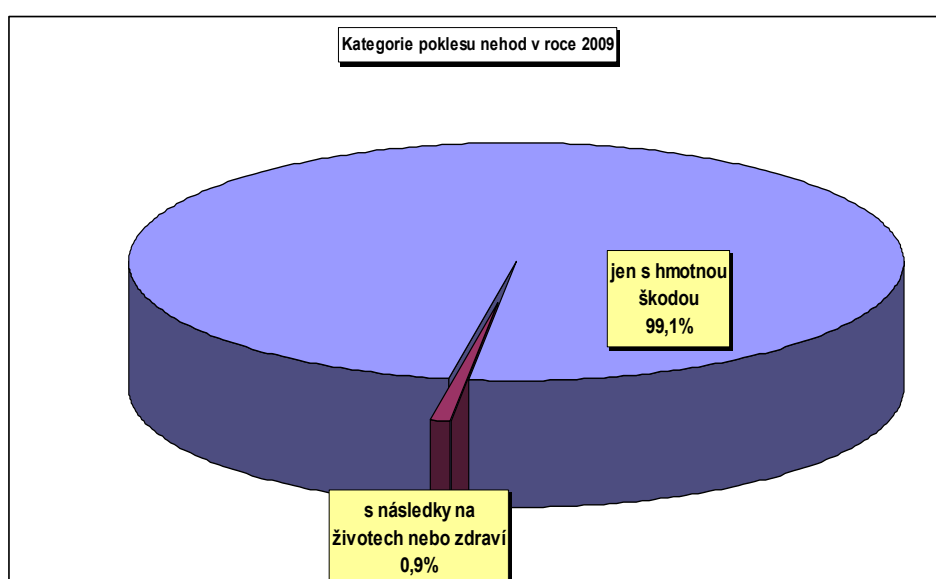
Z ustanovení § 47 vyplývá, že „Dopravní nehoda je událost v provozu na pozemních komunikacích, například havárie nebo srážka, která se stala nebo byla započata na pozemní komunikaci a při níž dojde k usmrcení nebo zranění osoby nebo ke škodě na majetku v přímé souvislosti s provozem vozidla v pohybu. V ustanovení odstavce 4, téhož paragrafu, jsou uvedeny podmínky, za kterých je řidič povinen ohlásit dopravní nehodu policistovi „ Dojde-li při dopravní nehodě k usmrcení nebo zranění osoby nebo k hmotné škodě převyšující zřejmě na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí nebo na jiných věcech částku **100 000 Kč**“.

Rozhodná hodnota výše hmotné škody (dále jen limit), která je, kromě následků na životech nebo zdraví, určující pro povinné hlášení nehody Policii, prodělala v posledních 10 letech významné změny. Do 31.12. 2 000 byla povinnost hlásit nehodu při škodě převyšující 1 000 Kč. Od 1.1. 2001 je tento limit zvýšen na 20 000 Kč a povinnost hlásit nehodu je až při škodě převyšující 20 000 Kč. Další úprava byla provedena k 1.7. 2006, kdy byl tento limit zvýšen na 50 000 Kč. Zatím poslední úprava tohoto limitu byla provedena k 1.1. 2009, kdy byl limit zvýšen na 100 000 Kč.

V roce 2009 Policie ČR šetřila celkem 74 815 nehod. Odhad způsobené hmotné škody je ve výši 4 981,09 mil. Kč. V porovnání s rokem 2008 zaznamenáváme pokles počtu nehod i odhadu hmotných škod, a sice:

- počet nehod o 85 561, tj. o 53,4%
- odhad hmotné škody o 2 760,4 mil. Kč, tj. o 21,1%.

Z přiloženého grafu je zřejmé, že pokles počtu nehod byl realizován z 99,1% v kategorii nehod jen s hmotnou škodou.

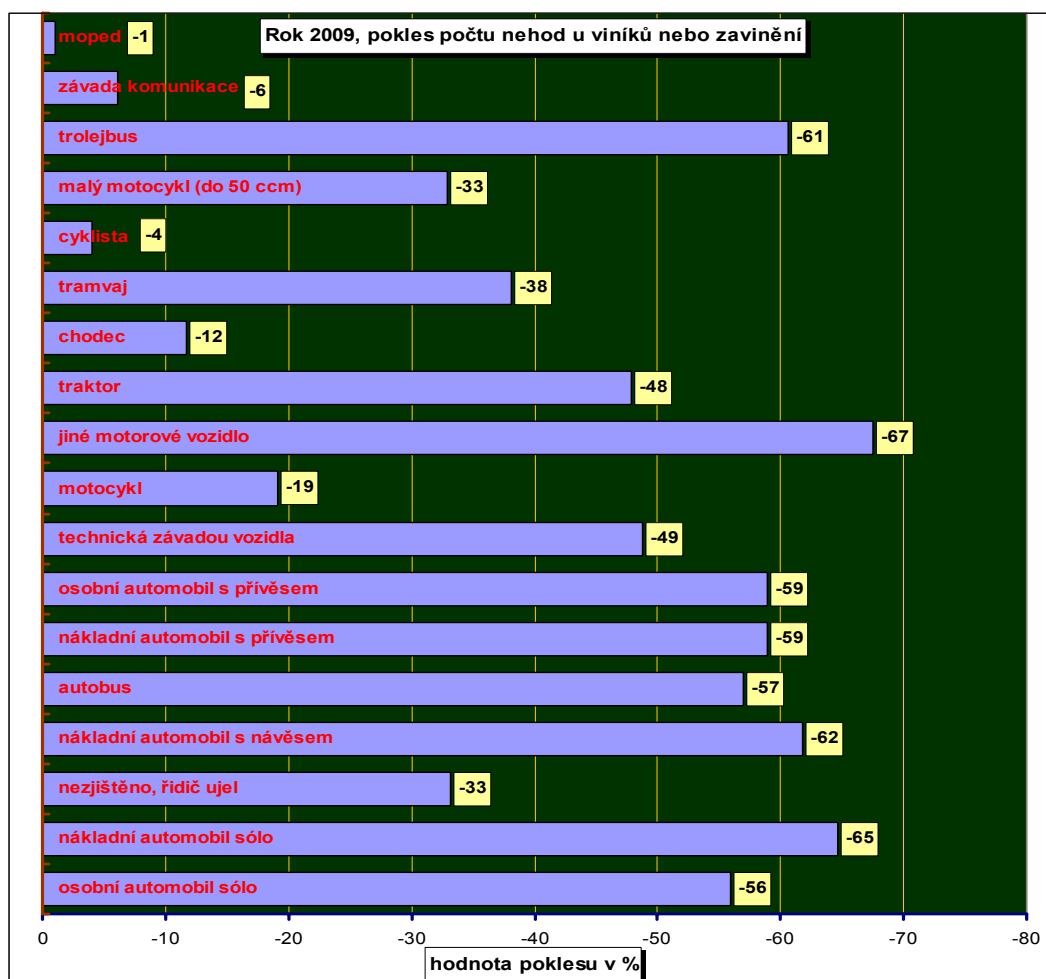

V tabulce a v následujícím grafu je uvedeno rozdělení poklesu nehod podle kategorií viníků, resp. zavinění nehod a je zřejmé, že největší absolutní pokles je u nehod zaviněných řidiči osobních a nákladních automobilů sólo. Největší relativní pokles je v kategorii „jiné motorové vozidlo“ (např. pojízdne pracovní stroje, zemědělské stroje) a nejmenší pak u jednostopých vozidel a chodců

Viník, nebo zavinění nehody; rok 2009	Rozdíl	Rozdíl v %
řidič osobního automobilu sólo	-55 330	-55,9
řidič nákladního automobilu sólo	-12 346	-64,7
neznámý řidič, ujetí z místa nehody	-5 203	-33,2
řidič nákladního automobilu s návěsem	-3 521	-61,8
řidič autobusu	-1 136	-56,9
řidič nákladního automobilu s přívěsem	-977	-58,9
řidič osobního automobilu s přívěsem	-541	-58,9
technická závada vozidla	-433	-48,8
řidič motocyklu	-357	-19,1
řidič jiného motorového vozidla	-276	-67,5
řidič traktoru	-205	-47,9
chodec	-173	-11,7
řidič tramvaje	-88	-38,1
cyklista	-81	-4,1
řidič malého motocyklu (do 50 ccm)	-76	-32,9
řidič trolejbusu	-63	-60,6
závada komunikace	-20	-6,1
řidič mopedu	-1	-1,0

Naproti tomu více nehod jsme zaznamenali prakticky jen u 3 ve statistice sledovaných položek:

- ↑ nehody zaviněné na zasněžené vozovce o 474 nehod, tj. o 35,8%,
- ↑ nehody zaviněné na zledovatělé vozovce o 397 nehod, tj. o 28,5%,
- ↑ nehody zaviněné řidičem odcizeného vozidla o 23 nehod, tj. o 23,7%.

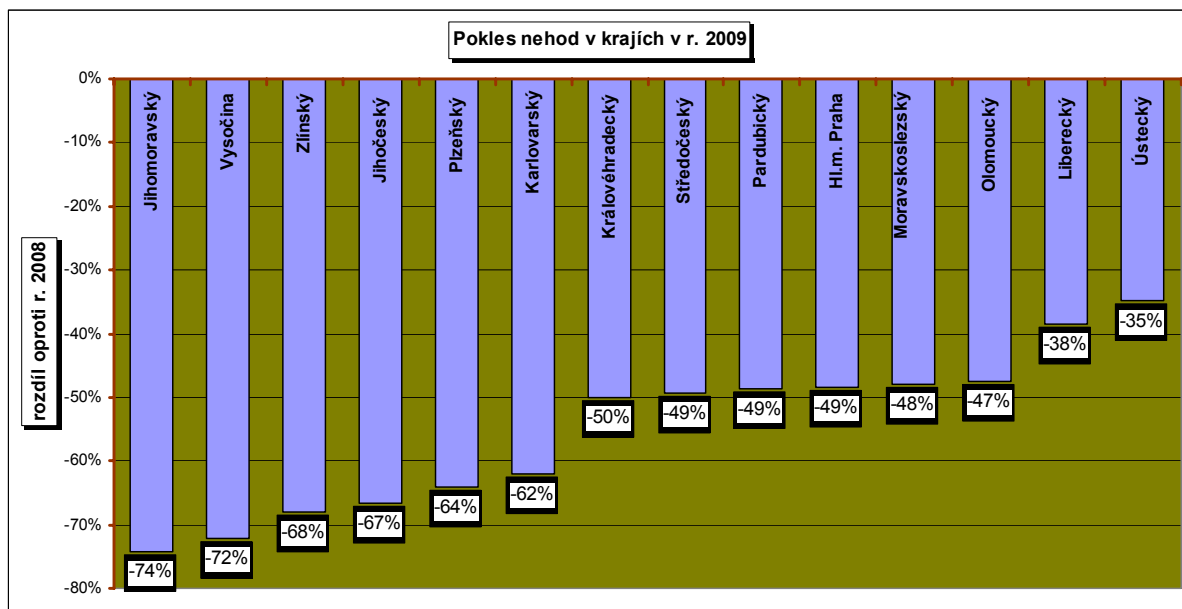

Nejvíce nehod policie šetřila na území hlavního města Prahy – 15 583 a nejméně pak na území Karlovarského kraje – 1 772 nehod. Počet nehod byl nižší na území všech krajů a největší absolutní snížení zaznamenáváme na území hl.m. Prahy (o 14 668 nehod, tj. o 48,5%). Největší relativní snížení registrujeme na území Jihomoravského kraje – o 74,3% a opačně nejnižší snížení bylo na území Ústeckého kraje (o 34,7%).

K r a j rok 2009	Počet nehod	Rozdíl nehod	Rozdíl nehod v %
Hl.m. Praha	15 583	-14 668	-48,5%
Středočeský	11 183	-10 870	-49,3%
Jihočeský	3 206	-6 417	-66,7%
Plzeňský	3 217	-5 751	-64,1%
Karlovarský	1 772	-2 886	-62,0%
Ústecký	8 033	-4 261	-34,7%
Liberecký	4 366	-2 722	-38,4%
Královéhradecký	3 692	-3 690	-50,0%
Pardubický	3 501	-3 313	-48,6%
Vysočina	1 843	-4 780	-72,2%
Jihomoravský	3 642	-10 532	-74,3%
Olomoucký	4 407	-3 979	-47,4%

Zlínský	1 798	-3 798	-67,9%
Moravskoslezský	8 572	-7 894	-47,9%

Situace v jednotlivých krajích je zvýrazněna v následujícím grafu, kde jsou jednotlivé kraje seřazeny podle hodnoty poklesu počtu šetřených nehod.

Uvedená změna pozitivně ovlivnila zatíženost policie a umožnila věnovat více prostoru preventivní činnosti. Dokladem toho je i výrazné zvýšení počtu zjištěných přestupků u řidičů motorových vozidel (o 26%) i u ostatních účastníků silničního provozu (o 27,4%). Ještě výrazněji se zvýšil počet zjištěných případů požití alkoholických nápojů (o 76,6%) a výrazně více bylo zjištěno i případů požití návykových látek (o 47,7%).

Kritérium	Počet přestupků	rozdíl oproti r. 2008	rozdíl oproti r. 2008 v %
počet přestupků řidičů motorových vozidel	579 410	119 491	26,0%
počet přestupků ostatních účastníků	13 950	3 001	27,4%
	počet případů	rozdíl oproti r. 2008	rozdíl oproti r. 2008 v %
požití alkoholických nápojů	13 298	5 766	76,6%
požití návykových látek	1 145	370	47,7%

Bohužel nepříznivým efektem je neevidance míst Policií nešetřených nehod, byť jenom s hmotnou škodou a tím ztížení objektivního vyhodnocování nebezpečných míst na komunikační síti. Nehodová místa, byť bez následků na životech nebo zdraví, avizovala problémy na komunikační síti často dříve, než došlo k následkům na životech nebo zdraví. Určitou možností by mohlo být případné využívání dat pojišťoven a tato možnost bude předmětem dalších jednání.

Zpracoval : pplk. ing. Josef Tesařík

V Praze dne 15. března 2010

Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia ČR